

Programarea Calculatoarelor

Cursul 11: Fișiere text. Fișiere binare. Funcții de prelucrare a fișierelor. Argumente la execuția programelor

Razvan Itu

Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca
Departamentul Calculatoare

- 2

- Tipuri de fișiere

- Procesarea conținutului unui fișier presupune

- La cererea de deschidere a unui fișier

- Programarea Calculatoarelor - Razvan Itu

Crearea/deschiderea unui fișier

- Moduri de prelucrare a fișierelor text

Mod	Descriere
r	Deschiderea fișierului pentru citire. Fișierul trebuie să existe!
w	Crearea unui fișier pentru scriere. Dacă fișierul există, conținutul acestuia este șters în totalitate!
a	Deschiderea sau crearea (dacă nu există) unui fișier pentru adăugarea de conținut numai la sfârșitul acestuia
r+	Deschiderea unui fișier pentru actualizarea conținutului (citire și scriere). Fișierul trebuie să existe!
w+	Deschiderea unui fișier pentru actualizarea conținutului (citire și scriere). Dacă fișierul există, conținutul acestuia este șters în totalitate!
a+	Deschiderea unui fișier pentru citirea conținutului și adăugarea de conținut numai la sfârșitul acestuia. Dacă fișierul nu există, acesta este creat.

Crearea/deschiderea unui fișier

- Exemple

- Deschiderea unui fișier pentru citire în mod text

```
FILE *pf;  
pf = fopen("studenti.txt", "r");  
if (pf == NULL) {  
    /* nu s-a putut deschide fisierul, nu se pot continua  
       operatiile cu acesta! */  
}
```

- Crearea unui fișier pentru scriere în mod binar

```
FILE *pf;  
pf = fopen("numere_complexe.dat", "wb");  
if (pf == NULL) {  
    /* nu s-a putut deschide fisierul, nu se pot continua  
       operatiile cu acesta! */  
}
```



```
int fgetc ( FILE * pf );
```

- Scrierea unui caracter în fișier

```
int fputc ( int character, FILE * pf);
```

- Funcția returnează codul ASCII al caracterului scris în caz de succes și **EOF** în caz de eșec
- **fputc('x', stdout)** este echivalent cu **putchar('x')**

- Citirea unui șir de caractere (*string*) din fișier

```
char * fgets ( char * str, int num, FILE * pf );
```

- Funcția citește maximum **num-1** caractere sau până la întâlnirea sfârșitului liniei curente
- Funcția adaugă automat caracterul terminal '\0' la sfârșitul șirului de caractere citit rezultând un *string*
- Funcția returnează *string*-ul citit **str** în caz de succes și NULL în caz de eșec

- Funcția adaugă automat caracterul terminal '\0' la sfârșitul șirului de caractere citit rezultând un *string*

- Funcția returnează *string*-ul citit **str** în caz de succes și NULL în caz de eșec

- Scrierea unui șir de caractere (*string*) în fișier

```
int fputs ( const char * str, FILE * pf );
```

- Funcția scrie în fișier *string*-ul **str**
- Funcția returnează o valoare ne-negativă în caz de succes și **EOF** în caz de eșec

- Funcția returnează o valoare ne-negativă în caz de succes și **EOF** în caz de eșec

- Citirea cu format din fișier

```
int fscanf ( FILE * pf, const char * format, ... );
```

- Funcția se comportă similar cu funcția **scanf** care citește de la intrarea standard (tastatură)
- Funcția returnează numărul de argumente citite corect în caz de succes și **EOF** în caz de eșec

- Scrierea cu format în fișier

```
int fprintf ( FILE * pf, const char * format, ... );
```

- Funcția se comportă similar cu funcția `printf` care scrie la ieșirea standard (pe ecran)
- Funcția returnează numărul de caractere scrise în caz de succes și o valoare negativă în caz de eșec


```
int fflush ( FILE * pf );
```

- Dacă fișierul este deschis în scriere, conținutul zonei tampon se scrie efectiv în fișierul respectiv
 - Asigură, după apel, că fișierul stocat pe disc conține efectiv ceea ce a fost scris în el cu ajutorul funcțiilor prezentate anterior
- Dacă fișierul e deschis în citire, caracterele necitite încă din zona tampon (*buffer*) se pierd
 - Pentru golirea *buffer*-ului intrării standard (tastatură) se poate face apelul `fflush(stdin)`
- Funcția returnează zero în caz de succes și **EOF** în caz de eroare
- Observație: la închiderea oricărui fișier, zona tampon este golită automat

- Determinarea poziției curente a indicatorului într-un fișier

```
long ftell(FILE *pf);
```

- Funcția returnează octetul corespunzător poziției curente a indicatorului în fișier (relativă față de începutul fișierului)

- Poziționarea indicatorului într-un fișier pe un anumit octet

```
int fseek (FILE *pf, long deplasament, int origine);
```

- **deplasament** definește numărul de octeți cu care se va face deplasarea indicatorului față de origine

- **origine** poate fi una din constantele

- **SEEK_SET** – începutul fișierului
- **SEEK_CUR** – poziția curentă a indicatorului în fișier
- **SEEK_END** – sfârșitul fișierului

- **SEEK CUR** – poziția curentă a indicatorului în fișier

- **SEEK END** – sfârșitul fișierului

- Funcția returnează zero în caz de succes și altă valoare în caz de eșec

Poziția indicatorului în fișier. Închiderea fișierelor

- Verificarea dacă nu mai există date de procesat – indicatorul din fișier este după ultimul octet conținut de fișier

```
int feof(FILE *pf);
```

- Funcția returnează **true** dacă indicatorul este dincolo de sfârșitul fișierului
 - Se ajunge de obicei în această situație după o operație de citire care nu mai poate fi efectuată datorită faptului că indicatorul în fișier este deja la sfârșitul fișierului sau se încearcă citirea dincolo de sfârșitul fișierului
- Închiderea unui fișier

```
int fclose(FILE *pf);
```

- Funcția returnează zero dacă închiderea fișierului s-a realizat cu succes
- Funcția returnează **EOF** dacă închiderea fișierului a eșuat

- De obicei se folosește la atașarea unui fișier la unul dintre fișierele standard `stdin`, `stdout`, `stderr`
- Funcția returnează `pf` în caz de succes și `NULL` în caz de eșec
- Exemplu

- Închide orice alt fișier atașat la **stdout** și deschide **out.txt** care este atașat la **stdout**
- Tot ce va fi scris la ieșirea standard va fi redirectat și scris în fișierul **out.txt**

Exemplu – fișiere text (continuare)

```
int np=sizeof(p)/sizeof(produs);
for (int i=0;i<np;i++)
    fprintf(pf,"%s|%s|%f|%f\n",
            p[i].nume,p[i].UM,
            p[i].cantitate,p[i].pret);
fclose(pf);

pf = fopen("produse.txt", "r+");
char c=fgetc(pf);
c= toupper(c);

fseek(pf, 0, SEEK_SET);
fputc(c, pf);
fflush(pf);

char linie[200];
fseek(pf, -1, SEEK_CUR);
fgets(linie,sizeof(linie),pf);
printf("%s",linie);
```


Exemplu – fișiere text (continuare)

```
fseek(pf, 6, SEEK_CUR);  
fprintf(pf, "sin");  
fflush(pf);
```

```
fseek(pf, 12, SEEK_CUR);  
float cant, pret;  
fscanf(pf, "%f%f", &cant, &pret);  
printf("%f*f*\n", cant, pret);
```

```
fseek(pf, 0, SEEK_END);  
fputs("====", pf);  
fflush(pf);
```

```
printf("Este sfarsitul fisierului? %d\n", feof(pf));  
c=fgetc(pf);  
printf("Caracter citit %d \nEste sfarsitul fisierului? %d\n",  
                                              c, feof(pf));  
printf("Fisierul contine %ld octeti", ftell(pf));  
fclose(pf);  
return 0;
```

```
}
```


Exemplu – fișiere text (continuare)

Conținutul fișierului **produse.txt** la terminarea programului

```
Paine taraneasca|buc|35.000000|4.587960
lapte sintetic|litru|85.589409|3.475600
oua de casa|buc|10865.000000|0.568974
=====
```

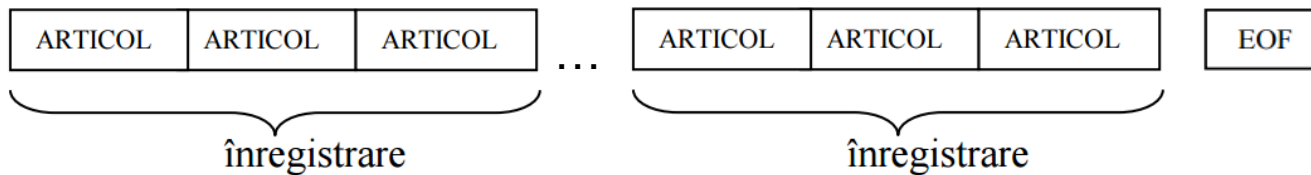
Rezultate afișate pe ecran

```
Paine taraneasca|buc|35.000000|4.587960
*85.589409*3.475600*
Este sfarsitul fisierului? 0
Caracter citit -1
Este sfarsitul fisierului? 16
Fisierul contine 126 octeti
```


Fișiere binare

- Fișierele binare sunt considerate ca o succesiune de înregistrări, fiecare înregistrare conținând un set de articole, având o dimensiune fixă

- Permite accesul direct la oricare înregistrare/articol
- Datele pot fi inserate și actualizate foarte ușor
- Informația scrisă (reprezentarea internă din memorie)
 - Ocupă de obicei mai puțin spațiu decât dacă ar fi scrisă în mod text (în cazul numerelor)
 - Nu poate fi citită direct – prin vizualizare cu un editor de texte – de către un operator uman
 - Toate datele de același tip ocupă același spațiu de memorie

- Citirea dintr-un fișier binar

```
unsigned fread ( void * ptr, unsigned dim,
                unsigned nr, FILE * pf );
```

- Scrierea într-un fișier binar

```
unsigned fwrite ( void * ptr, unsigned dim,  
                 unsigned nr, FILE * pf );
```

- Pentru ambele funcții

- **ptr** este pointer la zona de memorie unde se citește/scrie
- **dim** este dimensiunea unei înregistrări exprimată în octeți
- **nr** este numărul de înregistrări care se vor citi/scrie

- Se returnează numărul de înregistrări citite/scrise corect

- La citirea/scrierea elementelor unor tablouri

- Primul argument este pointer la elementul de unde începe citirea/scrierea
- Al doilea argument este dimensiunea unui element în octeți
- Al treilea argument este numărul de elemente care se vor citi/scrie

Exemplu – fișiere binare

```
#include <stdio.h>
#include <string.h>
#include <stdlib.h>
typedef struct {
    char nume[20];
    char UM[10];
    float cantitate;
    float pret;
} produs;
int main() {
    FILE *pf = fopen("produse.dat", "wb");
    if (pf == NULL) {
        printf("Nu se poate crea fisierul!"); exit(1);
    }
    produs p[] = {{ "paine taraneasca", "buc", 35, 4.58796 },
                  { "lapte dietetic", "litru", 85.58941, 3.4756 },
                  { "oua de casa", "buc", 10865, 0.568974 } };
    int np = sizeof(p) / sizeof(produs);
    fwrite(p, sizeof(produs), np, pf);
    fclose(pf);
}
```


Exemplu – fișiere binare (continuare)

```
pf = fopen("produse.dat", "rb");
produs r[np];
fread(r, sizeof(produs), np, pf);
for (int i=0; i<np; i++)
    printf("%s|s|f|f\n",
           r[i].nume, r[i].UM,
           r[i].cantitate, r[i].pret);
printf("\n");
fclose(pf);
```

```
pf = fopen("produse.dat", "r+b");
strcpy(r[1].nume, "lapte sintetic");
r[1].cantitate-=10;
fseek(pf, sizeof(produs), SEEK_SET);
fwrite(r+1, sizeof(produs), 1, pf);
fflush(pf);
```


Ștergerea unui fișier

- Poate fi realizată cu funcția **remove**

```
int remove ( const char * filename );
```

- **nume** este numele fișierului (împreună cu calea absolută/relativă)
- Funcția returnează zero în caz de succes și altă valoare în caz de eșec

- Exemplu

```
if( remove( "fisier.txt" ) != 0 )  
    perror( "Nu s-a putut sterge!" ); //scrie in stderr  
else  
    puts( "Sters cu succes!" );
```



- ```
int main(int argc, char *argv[])
```

- `int argc` este numărul de argumente trimise
- `char *argv[]` este un șir de *string*-uri constante, care conține numele argumentelor în ordine (`argv[0]` este primul argument – și care este întotdeauna numele programului)
- Argumentele trebuie să fie separate prin unul sau mai multe spații

```
...> utilitar.exe aduna 20 45 705
```

- ```
• argc : 5
• argv[0] : "utilitar.exe"
• argv[1] : "aduna"
• argv[2] : "20"
• argv[3] : "45"
• argv[4] : "705"
```

Programarea Calculatoarelor - Razvan Itu

Trimiterea argumentelor la execuția programului - exemplu

```
int main(int argc, char* argv[])
{
    if (argc<3) {
        printf("Eroare: numar insuficient de argumente!");
        exit(1);
    }
    if ((strcmp(argv[1], "aduna") !=0) &&
        (strcmp(argv[1], "inmulteste") !=0)) {
        printf("Eroare: operatia \"%s\" este
                necunoscuta!", argv[1]);
        exit(2);
    }
    if (strcmp(argv[1], "aduna")==0)
        printf("Suma argumentelor este %d",
                calcul("aduna", argc, argv));
    if (strcmp(argv[1], "inmulteste")==0)
        printf("Produsul argumentelor este %d",
                calcul("inmulteste", argc, argv));

    return 0;
}
```



```
...>utilitar.exe aduna
```

```
...>utilitar.exe anuleaza 3 4
```

```
...>utilitar.exe aduna 34 sw32 56
```

```
...>utilitar.exe aduna 34 32.35 56
```

```
...>utilitar.exe aduna 45 2 100
```

```
...>utilitar.exe inmulteste 45 2 100 30
```

28